

Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi Afet Tıbbi Dergisi

2018/2

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Mesleki Beceriler Kursları Temelinde 2008-2012

Sahibi (Rektör)

Prof. Dr. Hasan Gönen

Baş Editör

Prof. Dr. M. Arif AKŞİT

Editör Yardımcısı

Doç.Dr.U ur B LGE

Editörler

Konu ile ilgili Akademisyenler

Sorumlu Müdür

Prof. Dr. Hilmi Özden

Yayın Kurulu

Türkiye ve Türk Dünyasında Afet Tıbbı çalışma alanlarını oluşturan Bilim İnsanları

Sahibi	Prof. Dr. Hasan Gönen (Rektör)
Yayın Komisyon Başkanı	Prof. Dr. Adnan Konuk (Rektör yardımcısı)
Yayın Komisyonu Başkan Yardımcısı	Prof. Dr. İlhami Ünlüoğlu (Rektör yardımcısı)
Yayın Komisyonu	Prof. Dr. Ahmet Kartal Prof. Dr. Özden Tezel Doç. Dr. Osman Nuri Çelik Yrd. Doç. Dr. Adil Şen Yrd. Doç. Dr. Ertuğrul Kardeş Yrd. Doç. Dr. Oktay Berber Öğr. Gör. Semih Öz
İdari Sorumlu	Necmettin Başkut Hülya Şenyücel Zekeriya Yıldırım

Derginin tümü ya da bir bölümü/bölemleri Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin yazılı izni olmadan elektronik, optik, mekanik ya da diğere yollarla basılamaz, çoğaltılamaz ve dağıtılamaz.

No part of this journal may be printed, reproduced or distributed by and electronical, mechanical or other means without the written permission of the Eskişehir Osmangazi University Turkish World Training and Research Center.

Yazışma Adresi

Adres: Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi Afet Tıbbi Dergisi, 26480 Eskişehir, Türkiye

Editör: Prof. Dr. M. Arif AKŞİT

Telefon: 0090 542 5257612

e-posta: maaksit@hotmail.com, maaksit@gmail.com

Editör Sekreteri: Zekeriya Yıldırım

Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi Afet Tıbbi Dergisi

Osmangazi Üniversitesi, 26480 Eskişehir, Türkiye

Tel: +90 222 239 29 79 / 4499

e-posta: zekeriya@ogu.edu.tr

Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi Afet Tıbbi Dergisi

ÇIKIŞ AMACI

Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi Afet Tıbbi Dergisi, Afetler, İlk Yardım ve Sağlık Yaklaşımları ile Tıbbi dayanaklı Bilimsel Acil Yaklaşım Konularında tüm fen ve bilime dayalı, insanlığı temel alınan hususlarda, örneğin; Sosyal Bilimleri katarak, Antropoloji, Felsefe, Eğitim, İletişim ve Bilişim Bilimlerini Afet, Acil Tıp Bilimi ile bütünleştirerek bir e-dergi niteliğindedir.

Türk Evreni/Dünyasını Afet, Acil Tıp Bilimi temelinde bütünleştirilerek iletişim ve ilişkilerin oluşması hedeflenmektedir. Sosyal, kültürel, afetlerde yaklaşımlar, püf noktaları, acil ilk yardım, hasta, kazazede bakımı, enerjilerinin sağlanması, kazazede beslenmesi, ölüme yakın insana destek, yardım, gibi sosyal ve tıbbi bilgileri Afet ve Acil Tıp Bilimini ilgilendiren konuları ve bu kapsamı alanı içine almaktadır. Afet Tıbbi Yaklaşımların gerçek verileri, bilimsel organizasyon yapısı ve tedbir, önlem ve hizmet içi eğitim dahil, organizasyonların yapısı ve çalışanların duygu ve düşünceleri de irdelenmesi ayrıca bu Derginin amaçları içinde ve kapsamındadır.

Afet Tıbbi Dergisi, afetlerin oluş mekanizmaları temelinde bu konu ve durum ile ilgili olan bilim dallarını da kapsamı içine almakta, jeoloji, jeofizik ile diğer afet ile ilgili, yangın, söndürme gibi bilimsel boyutları da insan sağlığı ile ilgili konular kapsamında, afetzedelerin duygu ve düşünceleri gibi boyutlar da derginin alanı içindedir.

Afetlerde oluşan olayları, abartı ve insanlığı zedeleyen boyutu olarak değil, insanlığa ibret ve örnek olması açısından, etik ve insanlık boyutu olarak, inançlara ve insana saygı temelinde afet ile ilgili örf, gelenekler de dergiye konu olacaktır.

Afetlerdeki her türlü bilimsel veriler, deneysel çalışmalar, modelleme araştırmaları, hipotezler ve afetin gelişimsel ve süreç olarak değerlendirilmeleri, tedbir, önlem, eğitim ve uygulama yaklaşımları ile insan ve insanlığı temel merkez alan, etik dayanakları olan ve afet tıbbi konusundaki yazılar kabul edilecektir.

Afet uygulamaları ve afet konusundaki eğitim, beceri ve teorik yaklaşımlar, teknolojik gelişme yanında, sağlık elemanı ve personelin her boyutu, sivil savunma ile bireylerin hizmet içi ile afet sırasında uygulamaları ile vaka, afet yeri eğitim ile uygulamaları ve diğer dikkat edilecekler, öneriler ile olası ihmaller aynı zamanda bu derginin kabulü içindedir.

Araştırma ve veri/kanıta dayalı yaklaşımlarda İstatistik, Biyoistatistik, bilimsel kanıta dayalı tıp açısından önemlidir, ancak kişisel görüşler, düşünceler de yayın konusu içinde olup, bu türdeki yazılar farklı kapsamda ele alınacaktır. Hakaret, aşağılama ve insanlık dışı olanlar hariç, tüm diğer görüşler kabul içindedir. Veri kesin ve kanıta dayalı, objektif olması gerekirken, yorum hür ve bağımsızdır. Hakaret ve aşağılama, hor görme fikir hürriyeti kapsamında olmayıp, suç ve ceza kavramında ve bireyin hakkını çiğneme ile insanlık dışı her şeyde olduğu gibi suç kapsamındadır.

Sonuç olarak açık ve net olarak her türlü görüş, yazı ve ifade, insan ve insanlık dayanağı içinde Afet Tıbbi ile diğer bu konudaki sosyal ve kültürel konular derginin alanı içindedir.

YAYIN DİLİ

Yayın dili Anadolu Türkçesi olup, İngilizce özet bulunması arzu edilmektedir. Temel olarak Türki Ülkelerinin yayınlarını kapsamı arzu edildiği için, uluslararası bir dergi niteliğindedir. İngilizce kaleme alınanların da çift lisan olarak Türkçesi veya Türkçe özetinin de eklenmesi beklenilmektedir.

DERGİNİN TEMEL İLKELERİ

Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi Afet Tıbbi Dergisi Birey hakkı (her türlü birey hakkı, civil liberties temelinde, etik ilkeler içinde olarak) dayanağı temelinde, onuru, saygısı ve insan olmanın şerefine tam uyulmasını gerekli görür. Tüm insanların birey olarak hakları herhangi bir tanımlama ve sıfat olmadan eşit olduğu kabulü ile yaklaşılmasını öngördüğü için, aşağılama, hor görme dâhil her türlü hakaret ve cins, ırk gibi ayırımların yapılmasını insanlık hakkı olarak ret ederiz. Etik ilkeler doğrultusunda ancak bilim olabileceği inancı ile tüm bireylerden de bu şekilde davranılmasını gerekli görmektedir. Yayında temel ilke insanlık ve bu temelde bireyin hakkı, bağımsızlığı olmalıdır. Türk Dünyası **Afet Tıbbi Dergisi**, kültürel açıdan Tıp Bilimi temelinde Türkçe temelli konuşan ülkeleri bir arada bütünleştirme, sosyal ve kültürel parametrelerle, olguları ve araştırmaları birlikte harmanlama amacındadır.

İRDELEME TEMELLERİ

Fikirlerin oluşması, karşılıklı değerlendirmesi ve irdelenebilmesi için, konularında yetkin ve uzman olan bilim adamlarının görüşlerinin alınması, derginin hakemli olması gereklidir. Fikirler ancak karşılıklı irdeleme ile bütünleşme sağlanabilir. Değerlendirme yapan öğretim elemanının talebi doğrultusunda görüşlerinin de eklenmesi öngörülmektedir.

KAPSAMI

Temel olarak:

- Editöre mektup, yazılar
- Derleme
- Özgün Yazılar
- Olgu görüşleri
- Afet Tıbbi konusunda ilginç mektuplar ve anılar ile tarihsel boyut
- Ortak eşgüdüm yazıları/ilkeleri
- Protokoller
- Kısa görüşler
- Olgu, afet sunumları, Klinik beceri ile oluşan düşünce ve duygular
- Katkılar
- Eğitim Bilimleri
- İletişim, Bilişim Bilimleri
- Afet Tıbbi durumlarındaki Psikiyatrik yaklaşımı
- Araştırma çalışmaları, görüşler
- Afet Tıbbi tıbbın kaynakları
- Editöre yazılar
- Hukuksal olarak yaşam hakkı, Afet Tıbbi hakkı yazıları
- Afet Tıbbının etik boyutu

YAYIN KURULU

Afet Tıbbi konusunda uzman olan her birey, hekimler, öğretim elemanları temel olmak üzere yayın kurulunun temel üyesidir. Tüm Türk Dünyası Uzmanları doğal yayın kurulundadır.

Her editör üyenin yayını kabul etmek veya ret etmekte serbest olup, gerekçesini sunması beklenmektedir.

SORUMLULUK BİLGİSİ

Tüm yayınlardaki görüşler, çalışmalar, olgu sunumları yayını yapan bireyin sorumluluğundadır. Hukuksal boyut olduğu zaman yayımı ileten kişi doğrudan sorumlu olarak değerlendirilecektir.

Yayınlara sunulan görüşler, karşı görüşler de aynı şekilde bunları belirtenlerin sorumluluğundadır.

Herhangi bir şekilde gözden kaçan etik ihlaller ve hukuksal yayın haklarının ihlali durumunda geriye dönük yasal işlemlerin yapılacağı bilinmelidir. Ceza ancak ülkelerin yasalarına göre verilmesine karşın, etik ihlaller ve birey hakkının zedelenmesi Dergide açık olarak belirtilecek, aleni ilan edilecektir. Tüm sorumluluk yazara aittir.

Türk Dünyası Afet Tıbbi Dergisi COPE etik ilkelerini benimsemektedir. Etik değerlendirmeler bu kapsamda ele alınacaktır.

THE AIMS AND SCOPES OF THE TURKISH UNIVERSE *Disaster Medicine* JOURNAL

The Turkish Universe *Disaster Medicine* Journal, is the prime source for the cooperation and collaboration of Turkish Universe, regarding *Disaster Medicine* Perceptions. Means the unifications and get together of the Anthropology, Science, Sociology, Philosophy and other social aspects with the Medical Science at *Disaster Medicine*.

Pediatric Genetics, Embryology, Fetal, Perinatal and Developmental Biology, Molecular Genetics, Physiology, Biochemistry, Pharmacology, Dietetics, IVF and other subjects concerning the beginning of life and Perinatal/Neonatal life period.

The psychiatric status and cultural precautions, custom and regulation, problems of the mother, pregnant also concerns the Journal aspects. Papers resulting the experimental findings, animal studies, hypothesis and the development process and disorders in the human embryo, fetus and newborn abstracts will find a place et this Journal.

Care and applications, growth and development, nursing and other precaution of the premature/newborn applications, all will welcome to this Journal for evaluation.

Biostatistics is essential for the research and evidence based aspects, but not for personal comments and decisions. Evaluations are free for discussion, but the evidences must be real and true, objective ones. No rights for the mobbing and other inhuman discussion will be right to an individual.

As a summary, brief conclusion, everything concerning human being, for genetics, as a cell, embryo, fetus, newborn, and other social and cultural aspects will be the prime source at this Journal.

PUBLICATION LANGUAGE

Manuscripts will be written in Turkish (Anatolian Turkish) and English in summary. The publication can be bilingual presentation in English, as outline and/or the English version/articles must have Turkish summary in brief.

BASIC ETHICAL PRINCIPLES

Turkish Universe *Disaster Medicine* Journal, as the prime rights to the “civil liberties”, concerning the disasters and emergency medicine concern, under Human as individual Rights, all for the honor of human and esteem of as a humanity. No discriminations between any individual, the casualties that happened as; sex, race and other determinations are not acceptable even not mentioned. All humans are the same race of Homo sapiens, sapiens, and no one have right to superiority or inferiority and mobbing to others. Medicine must be leading the ethical concepts as humanity, and expected from all at the moral, virtues and Principles of Human Rights aspects. At the Journal, the main is humanity and civil rights, liberties.

Turkish Universe *Disaster Medicine* Journal, as a cultural subject, try to make close relation, cooperation and unification by social and cultural aspects, concerning the scientific subject of Disasters Medicine, for getting together, as unification under the humanity.

THE PRINCIPLES OF THE EVALUATION

To obtain the unification, the evaluation, assessment and valuation of the ideas, subjects and abstracts, the person for profession at the subject will be taken into notice. The peer review must be taken for valuation of the topic of the issue. The concepts of the reviewer decisions, judgements can be also mentioned at the journal, upon request of the inspector.

CONCERNS

Manuscripts may be submitted under the following sections:

- Editorials
- Reviews
- Original Papers
- Discussion of the cases
- The historical aspects of the Disasters and Medicine approaches, thus, on personal letters and decisions of individual perspectives
- Consensus Statements
- Protocols
- Short communications
- Novel insights from clinical practice/case reports
- Commentaries
- Educational Science
- Communication and computer science, artificial intelligence
- Psychiatry in Disasters
- Research briefings
- Source of Disaster Medicine
- Letters to the editor
- Rights to life in legal aspects, at *Disaster Medicine*
- Ethical aspects at the *Disaster Medicine*

EDITORIAL BOARD

All the professions on *Disaster Medicine* are concern as editorial board, for this Journal. The educational individuals (professors and associated professors) preferred for the editorial board.

DISCLAIMER/THE LEGAL RESPONSIBILITY

The statements, the opinions, the concepts on philosophy and discussions are solely and completely to the authors and contributor's responsibility. The Journal respects the individual ideas and decisions, as civil liberties. But not give the permission to make harm and other non-ethic and illegal approach to them.

The publisher and editors disclaim responsibility for any injury to person, to the property resulting from any ideas, discussions and methods, instruction or products or the advertisements, to the contents or commercial indications.

The editors follow the COPE Principles (Commission of Publication Ethics) for the evaluation at the discussions.

Lawful approach for each state/country differs, therefore the conclusion will be indicated at the journal for further legitimate evaluation.

Editörden Mektup (2018/1)

SUNUŞ

Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi Afet Tıbbi Dergisinin özellikle yaşadığımız yer küresi olarak, sorunlu bir coğrafi alanında olmamız ile insanların yaşadığı ortamları, bina ve çalışma alanlarının riskler taşıması nedeniyle, afet konusu ile ilintili olarak, tıbbi irdelemeye dayanarak, olayın düşünsel boyutu ile var oluş, sağlıklı olma kavramı ile bütünleştirilerek sunulmaktadır.

Afet Tıbbi Dergisi yaşam ve yaşamın ilk adımları olarak, var oluşmanın temellerini, temel bilimler olan, çoklu bilim dalları penceresinden de bakarak, bunları bütünleştirmek amaçlanmıştır.

Afet Tıbbi Dergisi sosyal ve kültürel boyutları da kapsamı açısından internetten bu konudaki yazıların da alındığı ve bunları yorumlayarak iletildiği görülecektir. Bu açıdan İnternet-Wikipedia gibi kaynaklardan da yararlanılmaktadır. Bazı üniversitelerin bilgilendirme için hazırladığı görüşler ve bilgilerin de ele alındığı gözlenecektir.

Resimler, çizimler ve şiirler belirtilmediği sürece şahsıma aittir, doğa resimleri tercih edilmiştir. Kaynaktan alınan grafikler ve resimler, şeklin yanında referansı sunulmaktadır.

“*Haber doğru, yorum hür*” prensibi ile katkılarda belirli bir sınırlama olamayacağı vurgulanmaktadır.

Bu sayıda temel konu olarak Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi Bilişimi Birimi, Mezuniyet Öncesi Tıp Eğitimi Kurulu, Mesleki Beceriler Grubu olarak, 2008-2011 yılları arasında hazırlanmış olan kitapçıktan faydalanarak, yapılan uygulamalı eğitim temelinde olmak üzere afet olgusuna tıbbi açıdan bakılmıştır. Genel acil yaklaşımlar ele alınmaktadır. Tüm katkıda bulunanlara da ayrı ayrı ve tüm insana insanlık konusunda destek ve yardım edenlere şükranlarımızı sunarız. Mesleki Beceriler Grubu sorumluları o zaman dilimi temelinde belirtilmektedir.

3 Yıl süre ile yayımlanan Kitapçığın o dönemdeki Editör Sunuş yazısı aşağıdadır;

Mesleki Beceriler Kazandırma Kursları

Önsöz

Tıp bilimi bilgiye dayalı bir uygulamalı bilimdir. Bu bilimi yürütebilmek için, birey ve toplumlar arasında etkin bir iletişim ve ilişki kurmak gerekir. Bu açıdan tıp bilimi insanı temel anlamda konu alan, onun sağlığı ve sağlığın yüceltilmesini hedef alan, sadece hastalık durumunda değil, tüm yaşamsal süreçte ve yaşam oluşmadan veya yaşam sonlandıktan sonra da insanı ve insanlığı dikkate alan bir uygulamalı sanattır. Bilim bilgiye sahip olma ve onu kullanma değil, bilgiyi bilimsel irdeleme, mantıksal bir kanıt dayalı hekimlik temelinde, nedenselleştirme yaklaşımıdır. Kısaca bir kalıp değil, her insanı özgün kabul ederek, ona özerkliği (otonomisi) temelinde, saygıyı geliştirerek, değerlerine güven aşıl原因, sıvrını koruyan, güven veren ve bireyi insanlı olması temelinde gözetilen bir sadakat örneği olmalıdır. Hekimlik mesleğini öncelikle zarar vermeden, fayda temelinde, eşit hakları hak edişe göre sağlamayı amaçlayan bir yapısı

olmalıdır. Kısaca hekim her bir hastasını empati (kendisi yerine koyarak) yaparak, “hastalık yoktur, hasta vardır” yaklaşımı ile tüm insanları ve sağlığı özgüleştiren bir yaklaşım öngörüsüdür.

Kısaca hekimlik mesleği bir sanatsal uygulama alanı olup, insancıl ve insanlık konusunu temel alan bilimin, kısaca insanlığın koruyup, gözeticisi, danışmanı ve dolayısıyla sağlık kavramının bir uygulayıcısıdır.

Eğitimin bilgi edinme olmadığı, uluslararası ifadesi ile; “eğitim bireyin; kişiliğinin, becerilerinin, zihinsel ve fiziksel yeteneklerinin mümkün olduğunca geliştirilmesini hedeflemek” ve “eğitim bireyi; özgür bir toplumda, faal bir yetişkin yaşam için hazırlayacak, kendi ve başkalarının kültürel kimliklerine ve değerlerine saygıyı geliştirmek” olduğu akıllardan çıkmamalıdır.

Bir doktora beceri kazanmadan ve bunu tutum halinde, kendisine bir tıbbi, bilimsel değer olarak katmadan, hekim olması öngörülmemektedir.

Sadece sizler değil, tüm hepimiz yaşamımız boyunca öğrenci olduğumuzu ve her hastanın bizlere birer hoca olarak çok şeyler öğrettiğini unutmamamız gerekir.

Bizler sizlere belirli beceri kazandırmalıyız ki, medeniyet çarkı dönebilsin. Bu görev yarın sizlerin omuzlarında olacaktır. Bizlerin gelecek neslimiz sizlersiniz.

İkinci sürümde ayrıca “Eğitimde Etik İlkeler” eklenmiştir. Bu üçüncü Sürümde Eğitim Becerileri ile Temel İlkeler Uygulamaları Kitabından alıntılar eklenmiştir.

En içten duygularla

KURS KİTAPÇIĞI: Dönem 1, 2, 3 (Yıl)

Sürüm 1 ve 2

Bu kitapçık, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencilerine, “Mesleki Beceriler” kazandırma amaçlı hazırlanan kursların uygulama basamaklarını ve uygulamanın değerlendirmesini içeren ve ayrıca kısaca eğitim konusunda bilgilendirmeyi amaçlayan bir kitapçıktır.

Bu kitapçığın yazımını ve içeriğini ilgili Bilim Dallarının öğretim üyeleri hazırlamışlar, ancak bu yapıyı oluşturan Prof. Dr. Enver İHTİYAR ve ilk yapıyı oluşturmadaki Dekan Prof. Dr. Erol GÖKTÜRK’ün üstün eğitsel öngörüsünü saygıyla anmak gerekir. Bu kitapçık temel ilk hazırlanan nüshanın sadece bir yeni sürümüdür.

Beceri kazanma, öğretmenle öğrencinin diz dize, en yakın temasta olduğu yöntemidir. Bu açıdan yetkililerin aktif ve etkin desteği şarttır. Mesleki Beceriler kazandırmanın temel ilke olması gerekliliği üzerinde tam görüş sahibi olan Dekan Prof. Dr. Zübeyir KILIÇ, tüm öğrencilerin yakın dostu ve öğretmeni olduğu vurgulanması ayrıca gerekir. Çünkü bu kitapçığın basılmasını Tıp Fakültesi Dekanlığı yapmaktadır.

SÜRÜM 3 (Dönem 1, 2 ve 3. Yılları kapsamaktadır)

Danıştay’ın ilgili kararı gereğince, yapılacak sınavlarda sınav sistematiği ve gerekçeleri belirtilmelidir. Sorular ve cevapları belirtilmiş olmalıdır. Bu Kitap ile bilmeniz gereken uygulamanın basamakları ve dikkat edilecekler ve yapılacaklar sunulmaktadır. Bu uygulamayı metinde belirtilen hedef içinde yapan ve sıra atlamadan ve zarar oluşturmadan gerçekleştirenler en az %85 puan almayı hak etmektedirler. Başarısızlık Kriterleri: A) Uygun olmayan davranış veya işlemlerde sırasına uymama, atlama, B) İşlemleri yaparken uygun olmayan sırada yapma, C) Uygun yaklaşımı, uygun zaman, uygun araçla/metotla yapmamadır.

Bu kitaba a) Sağlık Bakanlığı Eğitim Becerileri Kitabı ve b) Temel İlkeler Uygulamaları Kitabından alıntılar eklenmiştir. Bir hekim veya hekim adayı olarak, yaklaşımlarda temel ilkeler konusunda daha geniş bilgi sahibi olmanız hedeflenmektedir.

Aşağıda Danıştay Kararı eklenmektedir.

T.C. DANIŞTAY İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU YD. İtiraz No:2009/1001: SÖZLÜ SINAV yapılanması aşağıdaki temel ilkelere uygun olmalıdır.

1. *Sözlü sınavın sesli ve görüntülü kayıt yapılmak suretiyle gerçekleştirilmesi günümüzde mümkündür. Bu imkanın kullanılmaması hukuk devleti ilkesinin sağladığı güvenmeyi zedelemektedir.*
2. *Sözlü ve görüntülü kayıt imkânı varken ayrıca sözlü sınav komisyon üyelerinin soru ve cevapları tutanağa bağlanması gerekmemektedir.*
3. *Sözlü sınavda komisyon üyelerince takdir edilen notun gerekçeleri ortaya konulmalıdır.*
4. *Sözlü sınav öncesinde adaylara yöneltilebilecek sorunların ve yanıtların hazırlanmış olması gerekmektedir. Sınav sırasında, adaylara hazırlanmış olan bu sorulardan kura yöntemiyle belirlenenler sorulmalıdır.*

2010 Dönemindeki Mesleki Beceriler Grubu Sorumluları aşağıda sunulmaktadır;

Mesleki Beceriler Kazandırma Kursları

Mesleki Beceriler Grubu

Prof. Dr. M. Arif AKŞİT

Klinisyen Doktor (Başkan)

Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı

Neonatoloji Bilim Dalı Başkanı

Tel: +90. 222. 239 29 79 / 1380 – 2709

Tel & Faks: +90. 222. 229 00 64

E-Mail: aaksit@ogu.edu.tr

E-Mail: maaksit@hotmail.com

Temel Tıp Bilimleri

Doç. Dr. Hilmi ÖZDEN

Anatomi Anabilim Dalı

Tel: +90222 2392979- 4434

Doç. Dr. Sema USLU

Biyokimya Anabilim Dalı

Tel: +90222 2392979- 4521

Dâhili Tıp Bilimleri

Prof. Dr. M. Arif AKŞİT

Çocuk Sağ ve Hastalıkları Anabilim Dalı

Tel: +90222 2392979- 2709

Yrd. Doç. Dr. Coşkun YARAR

Çocuk Sağ ve Hastalıkları Anabilim Dalı

Tel: +90222 2392979- 2700

Cerrahi Tıp Bilimleri

Doç. Dr. Yakup KARABAĞLI

Plastik ve Rekonstruktif Cerrahi Anabilim Dalı

Tel: +90222 2392979- 3250

Yrd. Doç. Dr. Serdar EKEMEN

Anestezi Anabilim Dalı

Tel: +90222 2392979- 5007

Mesleki Beceriler Ekibi

Prof. Dr. M. Arif AKŞİT

Klinisyen Doktor (Başkan)

Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı

Neonatoloji Bilim Dalı Başkanı

Tel: +90. 222. 239 29 79 / 1380 – 2709

Tel & Faks: +90. 222. 229 00 64

E-Mail: aaksit@ogu.edu.tr

E-Mail: maaksit@hotmail.com

Paramedik Hamdi KABA

Tıp Teknikeri (Lisans)

İlk Yardım Uygulama Konuları Eğitmeni

Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğretim Elemanı

Tel: +90. 222. 239 29 79 / 4626

E-Mail: hkaba@ogu.edu.tr

Hemşire Safiye OĞUZ

Hemşire (Önlisans)

Medikal Uygulamalar Eğitmeni

Tel: +90. 222. 239 29 79 / 4625

E-Mail: soguz@ogu.edu.tr

Birinci Cilt: Genel Eğitim yaklaşımları,

İkinci Cilt: Kurslar ile Devamlı Eğitim Programından söz edilmektedir.

Yazım usulü; Microsoft 2016 Office Word Elite Manual Formundan hazırlanmıştır.

Yararlı olması, bilimsellik yanında sosyal ve kültürel katkılara neden olması dileğimle,

Prof. Dr. M. Arif AKŞİT

Eskişehir, 2018

Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi Afet Tıbbi Dergisi
2018/1: Mesleki Beceriler Dersleri temelindeki Sayı

İçindekiler

Derginin Amacı ve İlkeleri iii

THE AIMS AND SCOPE iv

Sunuş v-vii

İçindekiler viii

CİLT 1

BÖLÜM 1: EĞİTİLEN REHBERİ

Sayfa 1

BÖLÜM 2: AKTİF İLETİŞİM

Sayfa 11

BÖLÜM 3: EĞİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Sayfa 27

BÖLÜM 4: ETİK İLKELER

Sayfa 43

BÖLÜM 5: ACİL SAĞLIK REHBERİ

Sayfa 55

BÖLÜM 6: DEVAVMLI TIP EĞİTİMİ

CME 96

CİLT 2

BÖLÜM 1: BECERİ KURSLARI

GENEL BİLGİLER 1

TEMEL YAŞAM DESTEĞİ 5

1. KURS: Erişkinde Temel Yaşam 7
2. KURS: Çocuklarda CPR 1-8 yaş 10
3. KURS: Bebekte CPR 12

Hava Yolu açma- Heimlich 14

4. KURS: Bebek, bilinç açık- Heimlich 16
5. KURS: Bebek, bilinç kapalı-Heimlich 17
6. KURS: Erişkin, bilinç açık-Heimlich 19
7. KURS: Erişkin, bilinç kapalı-Heimlich 21

İleri Yaşam Becerileri-Yoğun Bakım 22

8. KURS: Yenidoğan Doğum 22
9. KURS: Erişkin İleri Yaşam VF-VT 29

İLK YARDIM UYGULAMALARI 33

10. KURS: Kanama kontrol yöntemleri 37
11. KURS: Yara yeri ve yanık pansumanı 42
12. KURS: Yara yeri debritleme 44

Kaza, travma değerlendirilmesi 52

13. KURS: Hasta ve yaralıların taşınması 66
14. KURS: Servikal kolar uygulama 79
15. KURS: Yastık atel uygulama 80
16. KURS: Ön kol kırıklarında atelleme 81
17. KURS: Omuz çıkığı, askıya alma 85
18. KURS: Klavikula kırık sekiz bandajı 87
19. KURS: Humerus diafiz kırıkları atelleme 88

Hasta, olay yeri değerlendirilmesi 97

20. KURS: Fiziksel Muayene 101
21. KURS: Timpan membranı muayenesi 107
22. KURS: Göz dibi inceleme 108
23. KURS: Steteskop kullanma, göğüs oskültas. 108
24. KURS: Kardiyak oskültasyon 109
25. KURS: Fiziksel muayene-Glasgow skala 110
26. KURS: Nörovasküler Fonksiyon 112
27. KURS: Prostat Muayenesi 112
28. KURS: Anal bakı, rektal tuşe 113
29. KURS 27: Meme Muayenesi 113
30. Leopold Manevrası 113

TEMEL BECERİLER 114

Hasta Verileri 115

31. KURS: Vital bulguların ölçümü 115
32. KURS: Vücut ısısı ölçümü 115
33. KURS: Kan basıncı ölçümü 117
34. KURS: Nabız, solunum değerlendirme 119

Hijyen 121

35. KURS: Cerrahi antisepsi, el yıkama 121
36. KURS: Steril eldiven giyme 122

Girişimler 123

37. KURS: Striple idrar tetkiki 123
38. KURS: Kapiller örnekleme 123
39. KURS: Glikometre ile kan şekeri ölçümü 124
40. KURS: İntravenöz kan alma ve enjeksiyon 124
41. KURS: Arterial kan alma 125
42. KURS: Pediatrik kanülasyon 126
43. KURS: Subklaviyen Ven kateterizasyonu 127
44. KURS: İntradermal enjeksiyon 128
45. KURS: İntramüsküler enjeksiyon 128
46. KURS: Subkutan enjeksiyon 129
47. KURS: Kulak yıkama 130
48. KURS: Buruna tampon konulması 131
49. KURS: Mesane kateterizasyonu (kadın) 132
50. KURS: Mesane kateterizasyonu (erkek) 132
51. KURS: Nazogastrik sonda takma 133
52. KURS: Stür uygulama 133
53. KURS: Elektrokardiyografi (EKG) 134
54. KURS: Lomber ponksiyon 135
55. KURS: Torasentez uygulama 136
56. KURS: Tedavi Amaçlı torasentez 136
57. KURS: Entübasyon uygulama 137
58. KURS: Trakeotomi 138
59. KURS: Tüp Trakeotomi Uygulaması 139
60. KURS: Parasentez 140
61. KURS: İntraartiküler enjeksiyon 140
62. KURS: Alçı uygulama 141

Doğum, Kadın-Doğum GİRİŞİMLER 141

63. KURS: Uterus Muayenesi 142
64. KURS: RIA Uygulama 142
65. KURS: Leopold Manevraları 142
66. KURS: Doğum 143
67. KURS: Epizotomi 143
68. KURS: Yenidoğan Bakımı 144
69. KURS: Yenidoğan İleri Yaşam Desteği 145